

Letter of Intent

Als een lekkend kraantje dat voortdurend water verspilt, zo verkwist onze samenleving een mogelijke bron van talent en ervaring. De groep vluchtelingen van buiten de Europese Unie en andere kwetsbare ‘derdelanders’ die zich blijvend in onze samenleving willen vestigen is bijzonder divers. Een belangrijk deel van deze mensen heeft een diploma hoger onderwijs en de bijhorende beroepservaring. Al te vaak zien we dat deze mensen zich tegen wil en dank verzoenen met snel toegankelijke maar laag gekwalificeerde arbeidsplaatsen. Zij worden daartoe overigens gestimuleerd door de overheid wiens activeringsbeleid eerder gericht is op tewerkstelling dan op onderwijs. Zo blijft veel talent onbenut.

Wanneer derdelanders (niet-EU-burgers) met een buitenlands diploma in de EU willen werken, moeten ze hun diploma laten erkennen. Lidstaten hebben overheidsorganisaties (in Vlaanderen is dit NARIC-Vlaanderen) die deze kwalificaties kunnen valoriseren. Wanneer NARIC-Vlaanderen het diploma niet kan erkennen (bv. onvolledig traject afgelegd, probleem overeenstemming competenties, ...), kan de derdelander zich in principe wenden tot een hoger onderwijsinstelling om een EVK- en/of EVC-procedure op te starten. Met MaxiPACⁱ - Maximising Previously Acquired Competences - willen we het valideren van elders verworven competenties stroomlijnen zodat er een eenvormige procedure is die universiteiten en hogescholen kunnen volgen bij het valideren van niet-Europese diploma's.

MaxiPAC maakt het verschil door gekwalificeerde en getalenteerde derdelanders bij de start van hun inburgeringstraject toe te leiden naar een opleiding op maat. We doen dat door de bestaande procedures voor de erkenning van eerder verworven kwalificaties (EVK) en elders verworven competenties (EVC) te stroomlijnen en in te bedden in een stappenplan dat is aangepast aan de situatie van nieuwkomers in onze samenleving.

Volgens de Europese regelgeving hebben hoger onderwijsinstellingen de autonomie om EVC's en EVK's te erkennen. Dit werd bepaald in de Bologna Verklaring van 1999. Elke instelling kan volgens eigen standaarden een procedure aanreiken om erkenningen toe te kennen. Bovendien heeft België via de Lisbon Recognition Convention (1997) zich ertoe verbonden om deze procedure toegankelijk te maken voor vluchtelingen - zelfs bij het ontbreken van bewijsmateriaal - van het reeds doorlopen studietraject. De bewijslast van gelijkwaardigheid ligt volgens deze conventie bij de ontvangende lidstaat of onderwijsinstelling. De Lisbon Recognition Convention is op dit moment nog niet omgezet naar een concrete regelgeving binnen de Belgische wetgeving. Hoger onderwijsinstellingen hebben elk een EVC-procedure uitgewerkt, maar deze is vaak niet toegankelijk voor derdelanders die vaak weinig of geen bewijsmateriaal kunnen voorleggen wegens hun vluchtverleden. We streven met MaxiPAC om hier verandering in te brengen.

De MaxiPAC-procedure is in wezen een verruiming van de bestaande EVC-procedure op basis van vier stappen.

In **een eerste stap** bekomen we een overzicht van wie de derdelander is en welke kwalificaties/competenties deze heeft. Dit wordt vastgelegd aan de hand van de European Qualification Scan (EQS). Deze European Qualification Scan (EQS) is een basisdocument met een overzicht van alle kwalificaties/competenties die de derdelander kan voorleggen aan hoger onderwijsinstellingen. Eenmaal de European Qualification Scan (EQS) is opgemaakt, kan de derdelander deze in principe aan elke hoger onderwijsinstelling voorleggen.

Letter of Intent

In **een volgende stap** zal de derdelander enkele korte casussen voorgelegd krijgen om zijn/haar competentieniveau in te schatten. Heeft de derdelander kans op vrijstellingen, dan kan hij/zij doorgaan naar stap drie. Indien men inschat dat de kennis onvoldoende is om vrijstellingen te krijgen, dan wordt de procedure stop gezet. Onnodige kosten en inspanningen worden op deze manier vermeden.

In **stap drie** zal de derdelander een portfolio moeten opstellen die hij/zij nadien in een assessment zal verdedigen. Deze stap verschilt weinig van de bestaande EVC-procedure: aan de hand van de opleidingsgebonden competenties wordt via een portfolio aangetoond welke competenties een potentiële student in zijn marge heeft, waarna deze portfolio wordt verdedigd voor een jury aangesteld door de betrokken opleiding. Het enige verschil is dat derdelanders zowel EVC's als EVK's kunnen inbrengen.

In **de vierde en laatste stap** zal men de ruime economische en psychosociale situatie van de derdelander in kaart brengen. Waar liggen de moeilijkheden en welke bijkomende ondersteuning is er mogelijk? Om de derdelander maximaal de kans te geven om te slagen in zijn studietraject willen we de brede sociale context in balans brengen met de studielast. De betrokken assessor kan hier actief OCMW, VDAB of de werkgever van de derdelander betrekken om een optimaal en sociaal aanvaard resultaat te bekomen.

Onze droom bestaat erin om iedereen mee te krijgen. We denken daarbij aan drie belangrijke stakeholders. Ten eerste zijn er **de hoger onderwijsinstellingen** zelf die hun EVC-procedure dienen open te stellen voor vluchtelingen en andere derdelanders. Mits kleine aanpassingen aan de bestaande EVC-procedure kan de toegankelijkheid voor de doelgroep van derdelanders gerealiseerd worden, zoals hoger vermeld. Ten tweede dient **het inburgeringsbeleid** structurele aanpassingen door te voeren zodat de toeleiding naar de MaxiPAC-procedure toegankelijker en directer wordt. Tot slot is het **overtuigen van de ruime groep van stakeholders** en het sensibiliseren van het brede publiek ook essentieel.

MaxiPAC erkent kwaliteiten en kwalificaties van nieuwkomers in onze samenleving en geeft daarmee aan vluchtelingen én Vlamingen het signaal dat migratie ook verrijking betekent. Zodoende levert MaxiPAC een kritische bijdrage aan de groeiende flexibiliteit en toegankelijkheid van het hoger onderwijs, zodat hogescholen en universiteiten een correcte afspiegeling vormen van onze diverse samenleving.

ⁱ MaxiPAC is in oorsprong een AMIF-project van Thomas More, UGent, VUB, NARIC, Minderhedenforum en H&H Education. (<http://www.maxipac.be/>). Promotor & projectverantwoordelijke: dr. Aleidis Devillé, aleidis.deville@thomasmore.be